

[Thoft]

tærnægtere, og det synes jeg er særdeles forståeligt. Der er tale om en aldersgruppe, hvis viden og modenhed og bevidsthed er i rivede udvikling, og det ville være underligt, om ikke nogle unge ændrede opfattelse i den periode.

Jeg vil gerne til hr. Sønderby for klarheds skyld sige, at jeg erkender, at forsvarers formål er ikke at slå ihjel, det er naturligvis at bevare freden. Men den metode, man vil benytte dertil, er altså at lære at slå ihjel.

Fælles for de tre grupper, jeg her har talt om, er, at er kaserneporten først smækket i, så er den eneste vej ud af foretagendet – i utide i hvert fald – en indlæggelse på Militærpsykiatrisk Afdeling, hvorefter man kan blive efterkasseret med en psykiatrisk diagnose klistret på sig. Og det sker for 200–300 værnepligtige årligt. De bliver indlagt, og det er i øvrigt et antal psykiatriske patienter i forhold til antallet af værnepligtige, som langt overstiger gennemsnittet for den øvrige del af befolkningen.

Her må man især være opmærksom på, at der er tale om en gruppe unge, hvor de syge, de oplagt psykisk syge og de almindelige syge, på forhånd er sorteret fra. Det vil sige, at det burde være unge mennesker, hvis helbredstilstand også på det psykiske område lå væsentligt over gennemsnittet.

Jeg mener, at man på den måde kommer til at bruge psykiatrien på en måde, som hr. Sønderby og hr. Arentoft normalt altid tager afstand fra, når det finder sted i Østeuropa. Jeg synes også, at man retfærdigvis burde erkende, at sådan bør psykiatrien ikke bruges i noget som helst demokratisk samfund, herunder også det danske.

Lovforslaget muliggør altså, at en værnepligtig kan begære sig midlertidigt hjemsendt, hvorefter en ny session kan tage stilling til, om den pågældende skal overflyttes til militærnægtertjeneste, eller om vedkommende overhovedet er tjenesteeget.

Jeg vil godt til de enkelte bemærkninger, som ordførerne er kommet med, herunder også ministeren, sige, at jeg synes, det er en god idé, sådan som både ministeren og hr. Korneliusen fremførte det, at man ved sessionsbehandlingen er grundig, så man forhindrer flest mulige efterkassationer.

Jeg synes også, det er rigtigt, at man sikrer en bedre information. Jeg er her helt enig med hr. Korneliusen, som sagde, at informa-

tion kan man såmænd ikke få for meget af, og det er vigtigt, at de værnepligtige får et bedre overblik over alternativerne. Det er en holdning, som jeg fuldt og helt kan dele.

Jeg skal dog i forbindelse med argumentet om de mere effektive sessioner lige gøre ministeren opmærksom på, at en effektiv session jo ikke kan opfange de unge, som ændrer holdning undervejs. Det er ikke så underligt, at unge i 18-20-21-22-års alderen, som er i en vældig bevidsthedsudvikling, ændrer holdning undervejs. Statistisk set ville det være aldeles unormalt, om der ikke var unge, der gjorde det. Dem ville man altså ikke fange med selv nok så grundige lægeundersøgelser. Man ville heller ikke kunne fange den værnepligtige, som måtte lade sig erklære psykisk syg, fordi han skulle hjem og passe sit syge barn og sin syge kone. Ham ville man ikke have nogen som helst mulighed for at opfange, uanset hvor god og effektiv sessionsundersøgelsen er.

Derfor er der efter min mening behov for en tilbagevenden til den tilstand, der var gældende indtil 1976.

Jamen, siger ministeren så, det ville være et vældigt spild, og det ville ikke være til at bedømme og beregne, hvor mange der så ville stikke af. Ja, det var nu ikke ministerens udtryk, det dér med at stikke af. Men i den udstrækning, der er tale om dem, jeg her taler om, dem, der i dag lader sig indlægge på psykiatrisk afdeling for at slippe ud af systemet, så bliver der ikke tale om, at der forsvinder andre eller flere fra systemet end dem, der allerede var forsvundet fra systemet alligevel. Dermed ville man også få den svækkelse af kammeratskabet, som jeg forstod hr. Arentoft lagde megen vægt på. Den svækkelse ville man så få under alle omstændigheder, og den vil dette forslag ikke forstærke.

Jeg må derfor opfatte ministerens angst som en indirekte erkendelse af, at masser af værnepligtige er værnepligtige i det militære forsvar, til trods for at de hellere ville have været militærnægtere. Havde de haft en fri adgang til at blive militærnægtere, så ville de søge overflyttelse dertil. Hvis der ligger en sådan erkendelse bag ministerens angst, så mener jeg da, at det er overordentlig bekymrende, for det er så udtryk for – sådan som hr. Korneliusen for så vidt indirekte antydede det – at folk har fået en alt, alt for dårlig